

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Tomáše Herce a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **J. P.**, zastoupený Mgr. Rebekou Mořovskou Židuliakovou, advokátkou se sídlem Krátký lán 138/8, Praha 6, proti žalovanému: **Magistrát města Zlína**, se sídlem náměstí Míru 12, Zlín, o žalobě proti nečinnosti žalovaného v řízení vedeném pod sp. zn. MMZL-203656/2022-StZ-PŘ-OOSA-3175/2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2024, č. j. 30 A 13/2024-36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ve věci jde o právní otázku, zda výluka systému datových schránek v poslední den lhůty 10 dnů podle § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“), brání tomu, aby se u dokumentu, který byl dodán do datové schránky, uplatnila k tomuto dni fikce doručení podle uvedeného ustanovení.

[2] Žalovaný příkazem ze dne 23. 12. 2022, č. j. MMZL 240423/2022, uznal žalobce (dále jen „stěžovatel“) vinným přestupkem podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném do 31. 12. 2023. Přestupku se měl stěžovatel dopustit zjednodušeně řečeno tím, že dne 15. 10. 2022 v čase blízkém 12:56 hodin ve Zlíně na ulici Okružní při řízení motorového vozidla překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci

nejméně o 14 km/h, čímž porušil povinnost stanovenou v § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, že v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/h.

[3] Příkaz byl dodán do datové schránky stěžovatele dne 23. 12. 2022. Z doručení datové zprávy, která je součástí správního spisu, vyplývá, že stěžovatel se do datové schránky nepřihlásil po dobu 10 dnů ode dne dodání. Ve dnech 31. 12. 2022 až 2. 1. 2023 se do datových schránek nebylo možné přihlásit z důvodu výluky jejich systému. Toto období zahrnovalo i pondělí 2. 1. 2023, na které připadl poslední den lhůty 10 dnů stanovené v § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech. Nepřihlásil-li se stěžovatel do datové schránky dříve, pak se dokument považuje za doručený právě tímto dnem.

[4] Dne 11. 1. 2023 podal stěžovatel proti příkazu odpor. Žalovaný stěžovatele přípisem ze dne 13. 1. 2023, č. j. MMZL 010989/2023, vyrozuměl, že odpor nebyl podán včas. Příkaz byl stěžovateli doručen dne 2. 1. 2023 a posledním dnem lhůty 8 dnů, kterou stanoví § 150 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, pro podání odporu, bylo úterý 10. 1. 2023. Krajský úřad Zlínského kraje přípisem ze dne 24. 1. 2023, č. j. KUZL-9008/2023, sdělil stěžovateli k jeho podnětu, že neshledal žádný důvod k zahájení přezkumného řízení podle § 95 odst. 1 správního řádu.

[5] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) napadeným rozsudkem zamítl žalobu stěžovatele, kterou se domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného v uvedeném řízení o přestupku. Stěžovatel v žalobě namítal, že v jeho věci se mělo analogicky uplatnit pravidlo posunutí posledního dne lhůty připadajícího na den pracovního klidu na první následující pracovní den [§ 40 odst. 1 písm. c) správního řádu], a tedy příkaz mu měl být doručen až dne 3. 1. 2024. Podle krajského soudu by ale takovýto výklad znamenal použití uvedeného pravidla pro počítání lhůt ve věci, na kterou příslušná právní úprava nedopadá. V posuzované věci totiž poslední den lhůty nepřipadl na den pracovního klidu. V tento den nicméně trvala překážka, která byla důvodem pozdního vyzvednutí příkazu.

[6] Stěžovatel měl podle § 24 odst. 2 správního řádu možnost se proti případné tvrdosti dopadu fikce doručení bránit žádostí o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena. Mohl tak ale učinit jen za podmínky podle § 41 odst. 2 správního řádu, podle něhož lze uvedenou žádost uplatnit do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která doručení bránila. Takovéto žádosti by nemohlo být vyhověno, jestliže ode dne, kdy nastala fikce doručení, uplynul jeden rok. Tvrzení, že příkaz byl stěžovateli doručen až dne 3. 1. 2024 z důvodu výluky systému datových schránek, stěžovatel zmínil až ve svém podání ze dne 19. 1. 2024 označeném jako „*Žádost o zrušení právní moci příkazu*“, tedy po uplynutí uvedené roční lhůty. Krajský soud uzavřel, že příkaz byl stěžovateli doručen fikcí dne 2. 1. 2023, protože po marném uplynutí lhůty 8 dnů pro podání odporu nabyl právní moci. Odpor proti příkazu podaný stěžovatelem dne 11. 1. 2023 byl opožděný a žaloba stěžovatele nedůvodná.

II. Kasační stížnost

[7] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu, který podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a navrhl jej zrušit. Podle jeho názoru mu příkaz nemohl být doručen fikcí dne 2. 1. 2023, kdy systém datových schránek nefungoval, nýbrž

pokračování

teprve den následující. Odpor proti příkazu proto podal dne 11. 1. 2023 včas ve lhůtě 8 dnů ode dne doručení příkazu. Podle stěžovatele by se měl ve správním řízení uplatnit výklad, který Nejvyšší soud zaujal v usnesení ze dne 27. 9. 2011, č. j. KSOS 31 INS 8817/2009, 29 NSČR 35/2010-P59-18, a podle něhož zjednodušeně řečeno při nefunkčnosti insolvenčního rejstříku nemohla být jeho prostřednictvím doručena písemnost účastníkům insolvenčního řízení. Správní řád sice oproti insolvenčnímu zákonu umožňuje žádat o prominutí lhůty ke zmeškání úkonu, tím však nedochází ke změně momentu doručení, pouze je rozhodováno o uznání úkonu učiněného po uplynutí lhůty. Doručování do datové schránky předpokládá jedinou elementární součinnost ze strany státu, že rozhraní učiní datové schránky přístupnými, aby bylo možné si doručovanou písemnost vyzvednout. Jde o nezbytnou podmínku doručení fikcí.

III. Vyjádření žalovaného

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti navrhl žalobu zamítnout. K poukazu na usnesení Nejvyššího soudu č. j. KSOS 31 INS 8817/2009, 29 NSČR 35/2010-P59-18, žalovaný upozornil, že stěžovatelem namítané „omezení fungování systému datových schránek“ nebylo vadou systému, ale předem avizovanou a realizovanou výlukou, která pouze omezila stěžovatele (stejně jako všechny ostatní uživatele datových schránek) na možnosti vstoupit do datové schránky v době od 31. 12. 2022 do 2. 1. 2023. Jde o jedinou újmu v době této výluky, která stěžovateli vznikla. Správce systému datových schránek z tohoto důvodu ani nemusí řádné fungování datových schránek jakkoli dokládat. Možnost užívání datových schránek (před avizovanou výlukou i bezprostředně následně po ní) lze nepochybně opřít o dobrou víru v jejich správné fungování, jakož i ve správnost údajů, které jejich systém poskytl o dodání a doručení příkazu žalobci.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná, byla podána osobou k tomu oprávněnou, včas a z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem. Následně kasační soud přezkoumal rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů, jakož i důvodů, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Pro posouzení věci je plně postačující poukaz na § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech, který stanoví, že „[n]epřihlásí-li se do datové schránky osoba podle odstavce 3 ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení“. Jde o jednoznačné pravidlo, z něhož vyplývá, že u dokumentu dodaného do datové schránky se uplatní fikce doručení posledním dnem lhůty 10 dnů podle uvedeného ustanovení bez ohledu na to, zda v tento den trvala výluka systému datových schránek. Tato skutečnost není z hlediska běhu uvedené lhůty rozhodná. Vzhledem ke dni dodání nepřicházelo v úvahu ani použití § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu, podle něhož „[p]okud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu, připadne-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin“, byť se toto ustanovení jinak vztahuje i na lhůtu podle § 17 odst. 4

zákona o elektronických úkonech (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 5. 2022, č. j. 4 Afs 264/2018-85, 4367/2022 Sb. NSS, bod 86). Krajský soud tudíž posoudil otázku včasnosti odporu správně, dospěl-li k závěru, že příkaz byl stěžovateli doručen v pondělí 2. 1. 2023 a posledním dnem lhůty 8 dnů pro podání odporu podle § 150 odst. 3 správního řádu bylo úterý dne 10. 1. 2023. Tím je opodstatněn závěr, že stěžovatel podal odpor ve středu 11. 1. 2023 opožděně, tedy bez vlivu na právní moci příkazu, což znamená, že žalovanému nelze vytknout nečinnost v řízení o přestupku.

[11] Poukazuje-li stěžovatel na usnesení Nejvyššího soudu č. j. KSOS 31 INS 8817/2009, 29 NSČR 35/2010-P59-18, toto rozhodnutí se týkalo zveřejnění rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku za účelem splnění informační povinnosti insolvenčního soudu vůči veřejnosti podle § 421 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 71 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2013. Nešlo v něm o doručování písemnosti účastníkům insolvenčního řízení jejím zveřejněním v insolvenčním rejstříku (doručení vyhláškou) ve smyslu § 71 odst. 1 insolvenčního zákona. Nejvyšší soud posuzoval situaci, kdy osoba, která podle insolvenčního soudu přihlásila pohledávku do insolvenčního řízení opožděně, tvrdila, že vinou chybných údajů získaných nahlížením do insolvenčního rejstříku nemohla o tomto řízení (ani o tom, že běží lhůta pro přihlášení pohledávek) vědět dříve. Již tím se tato věc rozhodným způsobem odlišuje od věci stěžovatele, v níž šlo o fikci doručení písemnosti dodané do datové schránky podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech. O tom, že stěžovateli byla tato písemnost dodána, nebylo sporu, a u stěžovatele bylo možné předpokládat, že se do datové schránky průběžně přihlašuje. Výluka systému datových schránek, která byla předem avizována, mu pouze znemožnila přístup do datové schránky po dobu tří dnů.

[12] Stěžovatel nadto nebyl na právu podat odpor nijak zkrácen. Dne 4. 1. 2023, kdy se podle kasační stížnosti seznámil s písemností, si mohl ověřit údaj o tom, kdy mu byla datová zpráva doručena, a podle toho zjistit poslední den lhůty pro podání odporu. Tvrdí-li stěžovatel, že si z důvodu výluky systému datových schránek nemohl vyzvednout příkaz v poslední den lhůty 10 dnů podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech, Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem dodává, že stěžovateli nic nebránilo bránit se proti případné tvrdosti fikce doručení žádostí o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena, jak to předpokládá § 24 odst. 2 správního řádu a § 17 odst. 5 zákona o elektronických úkonech.

V. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou a nezjistil ani žádnou z vad, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. Úspěšnému žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnost náleželo, kasační soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2024

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu